

1883

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΠΑΙΔΙΚΟΝ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΜΕΤΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΩΝ

ΙΔΡΥΘΕΝ ΕΝ ΕΤΕΙ 1879

ΤΟΜΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ — ΕΤΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΤΗΣ
Ν. Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΥΔΡΑΙΟΣ

1883

Ἀπαγορεύεται ἡ ἀναδημοσίευσις τῶν περιεχομένων

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἐν Ἑλλάδι φρ. 2,50 — Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ ἀργυρᾷ φρ. 3,50

Αἱ συνδρομαὶ εἶνε ἐτήσιαι ἀπὸ 1^{ης} Ἰανουαρίου μέχρι τῆς 31^{ης} Δεκεμβρίου

ΤΟΜΟΙ ΤΩΝ ΕΤΩΝ 1879—1883 πωλοῦνται

* Ἀδεται πρὸς φρ. 2,50 ἕκαστος — Ταχυδρομικῶς πρὸς φρ. 2,80

Χαρτόδετοι " 3,50 " — " " " 4

Τὸ ἀντίτιμον εἶνε δεκτὸν καὶ εἰς γραμματόσημον παντὸς ἔθνους.

	Σελ.		Σελ.
Αἷμα (τὸ)	104	Θερμάστρα (ἡ) τοῦ Σχολείου	147
Ἀλληλογραφία τῆς « Διαπλάσεως τῶν Παίδων »		Ἰδέα (ἡ) τοῦ Φιλοκόμηνος	174
14, 31, 46, 53, 63, 78, 94, 111, 126		Καβάλλα (ἡ), (μετὰ εἰκόνας)	53
(μετὰ εἰκόνας), 143 (μετὰ εἰκόνας), 159,	191	Καθεῖς (ὁ) μετὰ τὴν ὄρεξιν τοῦ	39
Ἄνεμος (ὁ)	156	Κάλλιστον βιβλίον	159
Ἀξίωματικὸς (ὁ)	6	Καρδία (ἡ)	146
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ			
Εἰς τὸν ὄγδον διαγωνισμόν (μετὰ		Καρδία (ὁ), (μετὰ εἰκόνας)	72
6 εἰκόνων),	28	Κλέπτης (ὁ) τῶν μικρῶν πενητῶν, (μετὰ εἰκόνας)	8
Εἰς τὸν ἕνατον διαγωνισμόν (μετὰ		Κόκκινον (τὸ) φορεματικόν	24
6 εἰκόνων),	108	Κομήτης (ὁ) (μετὰ εἰκόνας)	39
Εἰς τὸν δέκατον διαγωνισμόν (μετὰ		Κόψιμον (τὸ) τῶν μαλλίων (μετὰ εἰκόνας)	179
4 εἰκόνων)	189	Κράκ-Ἄχ (μετὰ εἰκόνας)	104
Ἀποτελέσματα Διαγωνισμοῦ	25, 108, 189	Κούνια (ἡ) (μετὰ εἰκόνας)	38
Ἀπόφασις (ἡ) τοῦ Κίμωνος	20	Κούνια (ἡ) τῆς Κούκλαις, (μετὰ 2 εἰκόνων)	42
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ « ΔΙΑΠΑΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ »			
Παιδικὸν Διάλογον	122	Κύνδυνος (ὁ) τοῦ πουλιτοῦ, (μετὰ 3 εἰκόνων)	56
Εἰς τὴν θάλασσαν! (μετὰ 2 εἰκόνων)	123	Λυπημένη (ἡ) μητέρα, (μετὰ εἰκόνας)	57
Βροχὴ (ἡ)	86	Μαραστίης (ὁ) καὶ αἱ καρβίδες, (μετὰ εἰκόνας)	161
Γέφυρα (ἡ) τοῦ Ἀόμινο (μετὰ 2 εἰκόνων)	12	Μεγάλο τραπέζι, (μετὰ εἰκόνας)	145
Δήλωσις τῆς Διευθύνσεως	176	Μεῖν - Ἰὴδ	124
Διαγωνισμὸς (ἕνατος, μετὰ 6 εἰκόνων — δέκα-		Μετὰ τέσσαρας μῆνας	65
τος, μετὰ 4 εἰκόνων)	52,	Μετὰ καλὴν πράξιν	42
Διατὶ πρῶγωμεν	85	Μικρὰ Σαμουρήθρα, (εἰκὼν)	93
Δέκα ὀκτὼ λίραι! . . .	97	Νά!	74
Διατὶ γελᾷ ἡ Σελήνη; (μετὰ εἰκόνας)	150	Νότος καὶ Βορρᾶς, (μετὰ εἰκόνας)	40
Ἄωρον (τὸ) τῆς Φωτεινῆς, (μετὰ εἰκόνας)	69	Παιδικὰ Διηγήματα	182
Εἰς τὴν ἀκρογιαλιά, (μετὰ εἰκόνας)	118	Παιδικὸν πνεῦμα 14, 31, 46, 63, 77, 93, 111, 125,	441, 158, 175, 190
Εἰς τὸ μαγείρειον, (μετὰ εἰκόνας)	143	Πάπια καὶ ἄλωποῦ (μετὰ εἰκόνας)	187
Εἰς τὸ σκότος, (μετὰ 4 εἰκόνων)	60	Παργγέλιματα	142, 160, 170, 188
Ἑλληνικὰ Παραμῦθια	162, 178	Πᾶρα πολὺ ἐδιάστηκε, (μετὰ εἰκόνας)	17
Ἑλληνόπουλον (τὸ), (μετὰ εἰκόνας)	87	Πεισματάρη (ἡ) Γρυλλοπούλα, (μετὰ 3 εἰκόνων)	138
Ἐμπρὸς μάρι, (μετὰ εἰκόνας)	41	Πέντε (αἱ) δραχμαὶ (μετὰ εἰκόνας)	33
Ἐν, δύο, τρία! ἔμπρὸς μάρι! (εἰκὼν)	75	Περὶ γῆρας (ἡ) τοῦ Ἀσπυροπόδη (μετὰ 4 εἰκόνων)	183
Ἐξοχὴ καὶ πόλις, (μετὰ 3 εἰκόνων)	154	Περιστέρια (τὰ) τῆς Φατιμας, (μετὰ εἰκόνας)	152
Ἐνὸς μηνὸς τιμωρία	1	Πετεινὸς (ὁ) τῆς Τερεζίναις, (μετὰ εἰκόνας)	106
Ἐορτὴ (ἡ) τῆς μητρός, (διάλογος)	172	Πνευματικαὶ ἀσκήσεις 16, 32, 47, 64, 80, 96,	112, 128, 144, 160, 176, 192
Ἐορτὴ (ἡ) τοῦ πάππου, (μετὰ 2 εἰκόνων)	135	Ποῖος εἶσαι; (εἰκὼν)	102
Ἐπάνω εἰς τὴν Γέφυραν	81	Πόσον κασιόζουν αἱ μητέρες, (μετὰ εἰκόνας)	103
ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΙΝΗΚΩΝ: Πετεινὸς, (μετὰ εἰκόνας)			
Κόττα, (μετὰ εἰκόνας)	18	Πρῶνοι περιπατοὶ, (μετὰ 2 εἰκόνων)	114
Εὐγενὴς πρότασις	30	Πῶς ὁ Κωστάκης ἔγεινεν ἐπιμελής, (μετὰ εἰκόνας)	110
Εὐτυχία καὶ δυστυχία	129	Πῶς ὁ χωρικός ἠγόρασε μίαν ἀγελάδα μετὰ δύο ὄρ-	55
Ζεστό (τὸ) προσκέφαλον, (μετὰ εἰκόνας)	84	νιθας, (μετὰ εἰκόνας)	24
		ῥοδάκι (τὸ), (μετὰ εἰκόνας)	24

	Σελ.	Σελ.
Σκιά (αι) της χειρός, (μετά 5 εικόνων)	7, 83	Ταμείον ὑπὲρ τῶν ἀπόρων ἐπιμελῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν 62, 78, 94, 110, 126, 142, 159, 191
Σοφὴ (ἡ) γάτα, (εἰκὼν)	124	Τὶ γράφει; (μετὰ εἰκόνας)
Συγκινήσεις (αι) τοῦ μικροῦ μουστάκα (μετὰ εἰκόνας)	71	Φάσεις (αι) τῆς Σελήνης, (μετὰ εἰκόνας)
Συμπόσιον (τὸ) τῆς οἰκογενείας τοῦ μουστάκα (μετὰ εἰκόνας)	45	Φυσικὴ Ζωγραφικὴ, (μετὰ 3 εἰκόνων)
Συνεισφοραὶ (αι) (μετὰ εἰκόνας)	172	Φωλιὰ (ἡ) τοῦ ἀετοῦ, (μετὰ εἰκόνας)
Συνωμοσία τῶν γραμμάτων, (μετὰ εἰκόνας)	165	Φωσφόρα (τά)
Σχέδια (τά) τοῦ Φιλοπόλεμος (μετὰ 5 εἰκόνων)	89	Χήνα (ἡ) ποὺ ἤθελε νὰ γείνη σοφὴ, (μετὰ εἰκόνας)
		Ὁρολόγιον (τὸ) (μετὰ 2 εἰκόνων)

ΠΟΙΗΜΑΤΑ

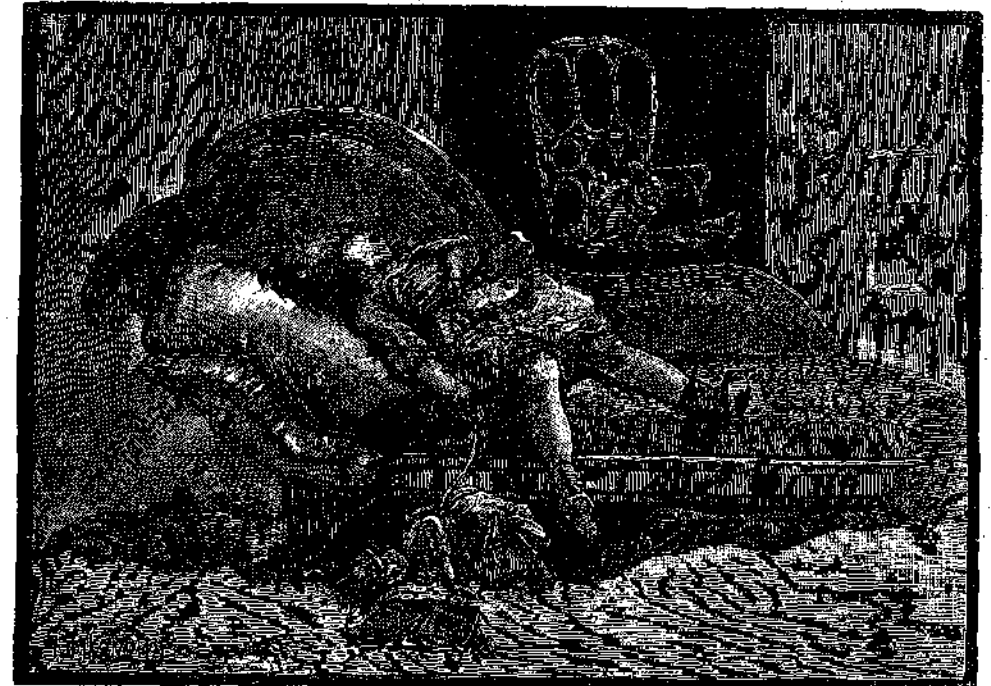
Ἀδελφὸς καὶ ἀδελφὴ, (μετὰ εἰκόνας)	43	Μικροῦλα μου κοιμήσου, (μετὰ εἰκόνας)	41
Ἀνοιξίτικα	54	Ναικοκυράδα (ἡ) (μετὰ εἰκόνας)	168
Ἀνοιξὶς καὶ Πασχαλιὰ	54	Παιχνιδιάρης (ὁ)	20
Γιατὶ λοιπὸν θέλει νὰ φύγῃ, (μετὰ εἰκόνας)	88	Προσευχὴ (ἡ)	152
Εἰς λεύκωμα φίλου, (μετὰ εἰκόνας)	141	Πρωτομαγιά (ἡ) (μετὰ εἰκόνας)	72
Ἐπιστροφή (ἡ) τοῦ ἀώτου	40	Πῶς νὰ πειράξω τὴν μητέρα!	125
Ἡμέρα (ἡ) καὶ ἡ Νύκτα, (μετὰ εἰκόνας)	121	Συμβουλὴ (ἡ) τοῦ Βωδίου (μετὰ εἰκόνας)	187
Κάθε πρᾶγμα ἔς τὸν καιρὸ του, (μετὰ εἰκόνας)	91	Συμβουλὴ Γάτας, (μετὰ 2 εἰκόνων)	5
Καλὴ νύκτα	168	Τὶ μπορεῖ κανεὶς νὰ βλέπῃ (μετὰ εἰκόνας)	170
Καλὸς (ὁ) Θεὸς	135	Τραγοῦδι (τὸ) τῶν Γάτων, (μετὰ εἰκόνας)	149
Μαομαρδάδες (οἱ)	152	Φῶφη καὶ Αἰλὴ, (μετὰ εἰκόνας)	76
Μασκαράτα (ἡ) τῆς Κούκλας	23	Χωριατοπούλα (ἡ), (μετὰ εἰκόνας)	141
Μελλομένη (ἡ) εἰς τὴν κόβυζα	151	Ψαράκι καὶ πιεῖ!	125
Μὴ με λησμονέ., (μετὰ εἰκόνας)	104	Ὁρπιότασον (τὸ) μητρικὸν κόσμημα	121
Μικρὸς (ὁ) καπνιστὴς, (ἐπὶ εἰκόνας)	169		

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΙ

Ὁ τόμος οὗτος περιέχει 121 εἰκονογραφίας

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΜΙΚΡΟΥΛΑ ΜΟΥ ΚΟΙΜΗΣΟΥ

(Ἰδ. σελ. 11)

ΕΝΟΣ ΜΗΝΟΣ ΤΙΜΩΡΙΑ

Ὁ Γιάννης ἐνόμιζεν ὅτι ἡ μεγαλειτέρα εὐρυία τοῦ κόσμου ἦτο νὰ περιπαλῆ τοὺς ἄλλους.

Διὰ τοῦτο ὠμίλει πάντοτε μὲ εἰρωνεῖαν, μὲ σκώμματα, δὲν ἄριγε κανένα ἀπεύρακτον.

Ἄλλοιμονον ἂν κανεὶς εἶχε μεγάλην μύτην, ἢ μεγάλο στόμα, ἂν ἦτο πολὺ ὑψηλός, ἢ ἂν ἦτο πολὺ κοντός. Τὶ ἤκουεν ἀπὸ τὸν Γιάννην! Τὸν μύταρον τὸν ἔλεγε μελιγτζάνια· τὸν στόμαρον τὸν ἔλεγε ροῦβρνο· τὸν κοντοπιθαροῦλη ἔκαμε τάχα ὅτι τὸν εἶχε χάσει καὶ τὸν ἐζήτηι, καὶ ἐσκάλιζε τὰ θυλάκιά του, τὰ ὑποδήματά του, νὰ τὸν εὔρῃ· τὸν

ὑψηλὸν τὸν ἔλεγε σκιᾶχτρο, ἐκάθητο ἑαρωμένος πλησίον τῶν ποδῶν του, ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν του πρὸς τὰ ἐπάνω, ὡς νὰ ἔβλεπε κανέν κωδωνοστάσιον, καὶ τὸν ἠρώτα:—Ἄλ, τί γαμπέρια ἀπ' τὸν οὐρανόν; δὲν καταβαίνεις λιγάκι κάτω νὰ σὲ ἰδοῦμε κ' ἡμεῖς; μὰ κύττα νὰ μὴν ἀργήσῃς!

Οὐδὲ ἐκείνους οἱ ὅποιοι εἶχον φυσικὸν τι ἐλάττωμα ἔλυπετο κἂν ὁ Γιάννης· ἡ δυστυχία ἀντὶ νὰ τὸν συγκινή, νὰ τὸν λυπῇ, τὸναντίον τὸν διεσκέδαζε. Καὶ ἂν διήρχετο πλησίον του ἐπαίτης, ἀντὶ νὰ τοῦ βίβῃ εἰς τὸν δίσκον του μίαν πεντάραν, τοῦ ἔρρι-

πετα κατὰ πρόσωπον ἐν ἐπίθετον, μίαν σκληρὰν λέξιν, ἣτις ἐνθούμιζεν εἰς τὸν δυστυχῆ τὴν συμφορὰν του, ἣτις ἐσπάραζε τὴν καρδίαν του.

— Ὡ! ὁ στραβός! ὦ! ὁ κουλοχέρης! ὦ! ὁ κούτσαυλος!

Δι' ὅλα αὐτὰ οἱ συμμαθηταὶ του ἠσθάνοντο ἀντιπάθειαν πρὸς αὐτόν. Κανείς δὲν τὸν ἠγάπα. Ἄλλ' ὅταν ἐμιμῆτο τὸ χυλὸν βάδισμα τοῦ γαλακτοπώλου καὶ τὴν ἐξωγωγωμένην κοιλίαν τοῦ χονδρῶ ξενοδόχου, ἐξεκαρδίζοντο ἀπὸ τὸς γέλωτας καὶ ἐψιθύριζον:

— Καραγκιόζης πού σου εἶνε!

Καὶ ὁ Γιάννης ἐκαμάρωνεν, ἐφούσκωνεν ὡς ἰνδιάνος, διότι τὸν ἔλεγαν Καραγκιόζη!

Ὁ διδάσκαλος, ὅστις παρέδιδεν ἑλληνικὰ εἰς τὴν τάξιν των, ἦτο σεβάσιμος τις γέρον, φαλακρός, κυρτός ἐκ τοῦ γήρατος, φορῶν ματογυάλια καὶ ἐν μαῦρον χονδρὸν ἐπανωφόρι μὲ πλατὺ περιλαίμιον.

Μίαν πρωΐαν, ἀφ' οὗ ἐφώναζε τὴν κατάλογον καὶ ἠτοιμάζετο ν' ἀρχίσῃ τὸ μάθημα, ἔρχεται ὁ ἐπιστάτης καὶ τὸν παρακαλεῖ, ἐκ μέρους τοῦ κ. σχολάρχου, νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ Γραφεῖον ὅπου τὸν περιμένει εἰς κύριος.

Ὁ γέρον διδάσκαλος ἐσηκώθη ἀπὸ τὴν ἔδραν καὶ ἴσως διότι τὸ ψῆχος τῆς πρωΐας δὲν ἦτο πλέον τόσον δριμύ, ἀφ' οὔτου αἱ ἀκτίες τοῦ ἡλίου ἐβέρμαινον περισσότερο, ἴσως χάριν εὐπρεπείας, διότι τὸ ἐπανωφόρι του ἦτο πολὺ παλαιόν, τὸ ἀσθῆκεν εἰς τὴν ἔδραν· ἀφῆκε δὲ καὶ τὰ ματογυάλια του ἐπὶ τῶν ἀνοικτῶν σελίδων τοῦ βιβλίου του, καὶ ἐξῆλθεν.

Μόλις ἐκλείσθη ὀπίσω αὐτοῦ ἡ θύρα, ὁ Γιάννης ὄρμᾳ ἐπὶ τῆς ἔδρας, μὲ πρόσωπον γελαστόν καὶ ὀφθαλμοὺς πονηρῶς ἀσαστράπτοντας, ὡς νὰ ἔλεγον: — Τέλος πάντων, τὴν ἐπέτυχα αὐτὴν τὴν εὐκαιρίαν.

Ἐν μιᾷ στιγμή, μὲ ἐπιδειξιότητα ἠθοποιῶ συνειθισμένον νὰ ἀλλάξῃ ἀμέσως ἐνδύματα, φορεῖ τὸ ἐπανωφόρι τοῦ διδασκάλου του, φορεῖ τὰ ματογυάλια του, κυρτῶνει τὴν ράχιν του, ζαρόνει τὸ πρόσωπόν του, σουφρόνει τὰς ὀφρῦς του, μεταβάλλεται εἰς μικρόν, μικροσκοπικὸν γεροντάκι, τὸ ὅποιον χωμένον ἕως εἰς τὸν λαιμὸν ἐντὸς τοῦ ἐπανωφορίου, καὶ τὰ ματογυάλια ἔχον ἐπὶ τῆς ῥινός του, ὡς οἱ πῆθκοι ἐκείνοι τῶν Ἰταλῶν οἱ παριστάοντες εἰς τὸ μέσον τῶν δρόμων, ἤρχισε νὰ διδάσκῃ τάχα τὸ μάθημα, ὑποκρινόμενος τὴν σπινὴν φωνήν, τὸν βῆχα, τὰς χειρονομίας, τὴν στάσιν ἐνὸς ἀληθινοῦ, σεβασίμου γέροντος, τοῦ διδασκάλου του, τὸν ὅποιον ἐνέπαιζε.

Καὶ τὸν ἐμιμῆτο τόσον πολὺ! οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐγίνοντο ὀβροστοί, οἱ δάκτυλοί του ἀλύγιστοι, κοκκαλιασμένοι, γεροντικαὶ ὅπως τοῦ διδασκάλου του· οἱ συμμαθηταὶ του ἐξεκαρδίζοντο, καὶ ὁ Γιάννης τόσον ἐνεθουσιάζετο, τόσον περισσότερον ἐφιλοτιμιεῖτο νὰ τὸν μιμηθῇ, νὰ τὸν παραφύσῃ.

Ἄλλ' ὁ γέρον διδάσκαλος κάποτε ἐγίνετο ἐντελῶς διαφορητικὸς· ὅταν τοῖς ὠμίει περὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως· τότε συνεχινεῖτο τρομερὰ ἡ μορφή του ἐλάμβανε μίαν παράδοξον ἑκφρασίαν· ἡ φωνὴ του ἔτρεμεν· οἱ ὀβροστοὶ ὀφθαλμοὶ του ἔλαμπον· τότε αἱ λέξεις εἶχον περισσότεραν ζωὴν εἰς τὰ χεῖλη του· αἱ χειρονομίαι του, αἱ συνήθως βραδείαι, ἐγίνοντο ταχύτεραι, νευρικαί.

Τούτων τὸν διδάσκαλον, τὸν ὀμιλοῦντα περὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, ἠθέλησε νὰ περιπαίξῃ ὁ Γιάννης!

Καὶ ἤδη εἶχε λάβει τὴν ἐνεθουσιώδη στάσιν τοῦ γέροντος, καὶ ἤρχισε νὰ ἐκφωνῇ τὰ συγκινητικὰ του λόγια, τὰ ὅποια εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ ἐγίνοντο γελοιωδέστατα, ἤρχισε νὰ κτυπᾷ τὸ πόδι του καὶ νὰ ἐκτείνῃ κωμικῶς τὴν χεῖρά του, ὅτε ἔξαφνα...

Ἄνοιγε ἡ θύρα.

Ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ μαθηταὶ οἱ καγγάζοντες ἐπάγωσαν εἰς τὰς θέσεις των. Εἰς τὸ κατώφλιον τῆς θύρας ἴσταντο τρεῖς ἄνθρωποι: ὁ διδάσκαλος, ὁ σχολάρχης καὶ ὁ πατὴρ τοῦ Γιάννη.

Ὁ κύριος ἐκείνος ὅστις εἶχε ζητήσῃ τὸν γέροντα διδάσκαλον ἦτο ὁ πατὴρ τοῦ Γιάννη. Εἶχεν ἀκούσει πολλὰ δυσάρεστα περὶ τοῦ υἱοῦ του, καὶ ἤρχετο νὰ ζητήσῃ πληροφορίας· ἕνεκα τῶν ἐργασιῶν του δὲν ἠδυνήθη νὰ ἔλθῃ πρὶν ἀρχίσῃ τὸ μάθημα· προσεκάλεσε δὲ τὸν διδάσκαλον διὰ νὰ τὸν ἐρωτήσῃ κατ' ἰδίαν εἰς τὸ Γραφεῖον, ἃν ἦσαν ἀληθῆ ὅσα ἔμαθεν, ὅτι ὁ Γιάννης εἶνε ἀμελής καὶ ἀτακτος καὶ μίμος· ὁ διδάσκαλος ὠμολόγησεν ὅτι δυστυχῶς εἶνε ἀληθῆ ὅλα αὐτὰ, καὶ ὅτι μὲ πολὺν του πόνον τοῦ συνιστᾷ νὰ λάβῃ πολὺ αὐστηρὰ μέτρα διὰ τὸν Γιάννην. Ἐπὶ τέλους δὲ τὸν παρεκάλεσε νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ μάθημα διὰ νὰ πεισθῇ καὶ ὁ ἴδιος περὶ τῆς ἀμελείας τοῦ υἱοῦ του. Ὁ πατὴρ τοῦ Γιάννη καταλυπημένος ἐδάχθη, τὸν ἠκολούθησε δὲ καὶ ὁ σχολάρχης, ὅστις ἦτο φίλος του.

Διὰ τοῦτο εὐρέθησαν καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ κατώφλιον τῆς θύρας ἅμα ἤνοιξεν.

Καὶ ὁ Γιάννης;

Ὁ Γιάννης ἔστρεψε καὶ εἶδεν ἔξαφνα, ἀπροσδοκῆτως, τὰ τρία ἐκεῖνα πρόσωπα, ἐκ τῶν ὁποίων καί μόνον τὸ ἐν ἔφρανε νὰ τὸν κατατρομάξῃ, ἃν τὸν ἔβλεπεν εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν· καὶ τοῦ ἐφάνη ὅτι ὅλη ἡ στέγη τοῦ Σχολαρχείου κατεκρημνίσθη ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του, καὶ ἐπεθύμει, ἃν ἦτο δυνατόν, νὰ σχισθῇ τὸ πάτωμα καὶ νὰ τὸν καταπίῃ.

Ἄλλ' εὐτυχῶς τὰ πατώματα δὲν ἐκτελοῦν τὰς ἐπιθυμίας τῶν κακῶν παιδιῶν, καὶ οὔτε σκίζονται ὁσάκις τὸ θέλουν αὐτὰ διὰ ν' ἀπαλλαγθοῦν ἀπὸ τὴν ἐντροπὴν τῶν κακοήθων πράξεων των.

Καὶ ὁ Γιάννης ἔμενε ἐκεῖ ἐπὶ τῆς ἔδρας! κατακόκκινος, καρφωμένος· μὲ τὸ ἐπανωφόρι τοῦ διδασκάλου εἰς τὴν ράχιν, μὲ τὰ ματογυάλια ἐπὶ τῆς ῥινός του, μὲ ἡμίσειαν φράσιν τοῦ διδασκάλου τοῦ εἰς τὸ στόμα, τὴν ὁποίαν δὲν ἐπρόφρασε νὰ ἐκστομίσῃ.

— Εἶνε περιττὸν πλέον νὰ ἴδω ἄλλο τι, εἶπεν ὁ πατὴρ τοῦ Γιάννη διακόφας τὴν σιωπὴν, ἡ ὁποία ἐπεκράτησεν ἐπὶ τινὰ δευτερόλεπτα. Φθάνει, τι εἶδα. Καὶ προσεῖδε μετ' ἄκρας θλίψεως τὸν σχολάρχην καὶ τὸν διδάσκαλον.

Ἐπειτα δὲ ἀποταθείς πρὸς τὸν Γιάννην:

— Πάρε τὰ βιβλία σου καὶ ἔλα μαζί μου! τῷ εἶπε.

Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ὁ Γιάννης δὲν ἐφάνη εἰς τὸ Σχολαρχεῖον. Παρῆλθον δύο, τρεῖς ἡμέραι, παρῆλθε μιὰ ἐβδομάς· οἱ συμμαθηταὶ του κάποτε τὸν ἐνεθουμοῦντο καὶ ἠρώτων μὲ ἀπαρίαν τί ἐγένεον· ἀλλὰ μίαν ἡμέραν εἰς ἐξ αὐτῶν, συγγενῆς ὀλίγον τοῦ Γιάννη, ἦλθε καὶ εἶπεν ὅτι τὸν Γιάννην τὸν ἔστειλεν ὁ πατὴρ του εἰς ἕν μηχανουργεῖον τοῦ Πειραιῶς, εἰς τὸ μηχανουργεῖον τοῦ θελοῦ του.

Ναί! εἰς τὸ μηχανουργεῖον τὸν ἔστειλεν ὁ πατὴρ του. Τὸν ἀπέσπασε διὰ μιᾶς ἀπὸ τὴν καλοπέρασιν τῆς οἰκίας των, καὶ τὸν ἔστειλεν ἐκεῖ κάτω ἐν μέσῳ φυσητήρων καὶ μηχανῶν καὶ ἐμβόλων καὶ κοχλιῶν. Ἔως τότε δὲν ἔκαμε τίποτε, οὔτε ἐμελέτα κἄν, καὶ τώρα εἰργάζετο ἀκαταπαύστως, ἐξῆ μετὰ πηνύθην λεπτὰ τοῦ ἡμερομισθίου του· ἐτρῶνε ψωμί καὶ τυρὶ ἢ ἐλαίαι· ἐξῆ ὅπως καὶ τὰ ἄλλα πτωχὰ παιδιὰ τὰ ὅποια ἦσαν εἰς τὸ σιδηρουργεῖον· ἐκοιμᾶτο ἐπάνω εἰς μίαν κάψαν μόνον· κἀλλῶσις δὲν ἐφόρει· τὰ ἐνδύματά του ἦσαν λιὰ κωνᾶ, καὶ ἦσαν πάντοτε ρυπαρὰ ἕνεκα τῆς ἐργασίας του· ὅλοι οἱ τεχνῆται τὸν διέταττον ὅπως καὶ τὰ ἄλλα παιδιὰ. Κανείς δὲν θὰ ὑπέθετεν, ἅμα τὸν ἔβλεπεν ἐκεῖ, ρινίζοντα ἐν τεμάχιον σιδήρου, ἰδρωμένον, κατακόκκινον, ὅτι αὐτὸς ἦτο ὁ Γιάννης ὁ χαϊδευμένος· ἀλλὰ θὰ τὸν ἐνόμιζε ὡς ὄργανον κανεὸς πτωχοῦ ἐργάτου, κατοικοῦν εἰς πενυχρὸν τι, ὑγρὸν καὶ σκοτεινὸν ὑπόγειον καμμιᾶς στενῆς καὶ ἀποκέντρου συνοικίας τοῦ Πειραιῶς· κανὲν δυστυχῆς πλάσμα τὸ ὅποιον ἀπὸ δέκα ἐτῶν παιδί ἔλαβε τὴν ἀπόφασιν ὅτι διὰ νὰ ἔχῃ νὰ φάγῃ ἐν τεμάχιον ἄρτου τὸ ἑσπέρας, πρέπει νὰ τὸ κερδίσῃ μὲ τὰς ἰδίας του χεῖρας, ἔλθῃ τὴν ἡμέραν, διότι δὲν ἔχει κανένα, κανένα νὰ τοῦ τὸ προμηθεύσῃ!

Ἄλλὰ πόσον δυστυχέστερος ἦτο ὁ Γιάννης ἀπὸ τᾶλλα, τὰ πτωχὰ παιδιὰ! Ἐκεῖνα ἐπῆγαν ἐκεῖ διὰ νὰ ἐργασθοῦν, νὰ μάθουν μίαν τέχνην, νὰ γείνουν μίαν ἡμέραν τίμοι ἐργάται καὶ καλοὶ ἄνθρωποι· καὶ αὐτὸς διατὶ ἐπῆγεν ἐκεῖ, διὰ τιμωρίαν ἦτο φυλακισμένος ἐκεῖ διὰ τὴν κακοήθειάν του. Διὰ τᾶλλα

παιδιὰ ἦτο τιμὴ τὸ ὅτι ἦσαν ἐκεῖ, καὶ δι' αὐτὸν ἦτο ἐντροπή. Ἐκεῖνα ἦσαν εὐτυχῆ ἐκεῖ καὶ αὐτὸς· αὐτὸς!

Ἐκεῖ ἐν μέσῳ τῶων ἕνων ἀνθρώπων, ἐκ τῶ ὁποίων κανείς δὲν τὸν ἠγάπα, οὐδὲ αὐτὸς ὁ θεὸς τὸ ὁποῖος ἔκαμε ὅτι δὲν τὸν ἔβλεπε, κανείς δὲν τὸν ἔλεγε δύο γλυκὰ λόγια. Ὡς νὰ τὸ ἔκαμαν ὅλοι ἐπὶ τῆδες, ὡς νὰ τοὺς εἶχε παραγγείλει κανείς νὰ τὸν κάμουν ὅσον τὸ δυνατόν σκληροτέρην τὴν τιμωρίαν του. Καὶ ὁ νοῦς του ἔτρεχε πρὸς τὴν μητέρα τοῦ ἑν πτέρου του, τὴν μικρὰν τὴν ἀδελφήν· καὶ ἐστὺ λογιζέτο τὰ φιλημάτων, τὰς θωπείας των, κομιζόμενον τοῦ δωμάτιον, τὴν τράπεζαν μὲ τὸ λευκὸν τραπεζομάνδυλον καὶ τὰ ἀχνίζοντα καὶ ὀρεκτικὰ φηγά, τριγύρω εἰς τὴν ὁποίαν ἐκάθητο καὶ οἱ τέθη σαρες, τὰ χιονάτα τοῦ ἀσπρόρουχα καὶ τὴν μαλακὴ κλινίτσα του μὲ τὰ διπλὰ μαξιλαράκια.

Τὸν ἐπαιρνε τότε τὸ παράπονον, παρεμέριζεν μίαν ἄκραν νὰ κλαύσῃ· ἀλλ' ἀμέσως ἡ δυνατὴ φωνὴ τοῦ ἀρχηγάτου ἐφώναζε· ὁ Γιάννης! ποῦνε ὁ Γιάννης! Καὶ ἐπέστρεφεν εἰς τὸ ἔργον σπογγίζων τοὺς ὀφθαλμοὺς του. Ἄχ! οὔτε νὰ κλαύσῃ δὲν τοῦ ἐπῆτρεπον ἐκεῖ μέσα! Καὶ κατέπιπε τὰ δάκρυά του, καὶ καταβίβαζε τοὺς λυγμούς του εἰς μέσα εἰς τὴν καρδίαν του, ἐκεῖ κάτω ὅπου κανείς δὲν τὸν ἔβλεπε καὶ ἔκλαιε, καὶ ἔκλαιε. Τὰ ἠγάπα τότε τὰ δάκρυα, ἐλεύθερα δάκρυα, τὰ ὅποια ἐλαφρύνουν τὴν καρδίαν ὡς νὰ γίνεται ὑγρὰ ἢ λύπη καὶ νὰ τρέχῃ ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦς, τὰ ἠγάπα τὰ δάκρυα, αὐτὸς ὁ ὅποιος δὲν εἶχεν ἀγαπήσει ἕως τότε παρὰ μόνον νὰ γελάσῃ καὶ νὰ περιγελά!

Καὶ τότε τοῦ ἤρχετο ἡ προτέρα του διαγωγή· ἐπὶ τὸν νοῦν καὶ τὸν κατελάμβανε ῥίγος. Καὶ ἐν ᾧ ἐπὶ τὰς ῥάδερνε μὲ τὰ σίδηρα, ἐκούετο ὅτι καλὰ παθαίνει τὸρα καὶ ὅτι αὐτὸς πταίει δι' ὅσα ὑποφέρει.

Μίαν ἡμέραν ἀπεφάσισε νὰ γράψῃ μίαν ἐπιστολήν πρὸς τοὺς γονεῖς του διὰ τῆς ὁποίας παρεκάλει αὐτοὺς νὰ τὸν συγχωρήσουν· παρῆλθον ἀρκετὰ ἡμέρα ἀλλ' ἀπάντησιν δὲν ἔλαβεν· ἔγραψε μίαν ἄλλην ἐπιστολήν εἰς τὴν ὁποίαν περιέγραψε τὴν ζωὴν του, τὰ βάσανα του, τὴν δυστυχίαν του· καμμία ἀπάντησις· τέλος ἔγραψε μίαν πρὸς τὴν μητέρα του· ἐνόμιζες ὅτι δὲν τὴν εἶχε γράψῃ μὲ μελάνην, ἀλλὰ μὲ τὰ δάκρυά του· τόσα ἦτο συγκινητικὰ, μὲ τόσον πόνον, μὲ τόση ἀπελπίσιν ἦτο γεγραμμένη· ἠδύνατο νὰ σπαράξῃ καρδίαν, ἠδύνατο καὶ πτέρην νὰ βραχίσῃ τὴν παρεκάλει, τὴν ἐξώρριζεν εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ τοῦ εἶχε, ὅσα ἦτο μικρὸ ἀκόμη καὶ καλὸ παιδάκι, τῆς ἐφίλει τοῦ πόδας τῆς, τοὺς ἔβραζε μὲ τὰ δάκρυά του, νὰ τὰς πάρουν ἀπὸ κεῖ μέσα. Ὡ! γρηγόρα, γρηγόρα, νὰ τὰς πάρουν, διότι ἃν ἀργήσουν, θὰ ἔλθουν νὰ τὸν πάρουν.

καμμίαν ημέραν τέσσαρες, μέσα εις ένα μικρό νεκροκράββατο· και θά είνε καλλίτερο αυτό, καλλίτερα να του σκάψουν ένα μικρόν τάφον εκεί έξω εις το νεκροταφείο, παρά να ζή μέσα εις εκείνην την φυλακήν. Να έλθουν, να έλθουν, να τον πάρουν!

Και όμως δεν έλαβεν απάντησιν. Απηλπισμένος τότε υπήγεν εν έσπερας εις το γραφείον του θείου του· ο θεός του τον ήρώτησε με αυστηρότητα τί θέλει, και ο Γιάννης έπεσεν εις τούς πόδας του· τον παρεκάλεσε, τον ήκέτευσε κλαίων να μεσιτεύση εις τούς γονείς του να τον συγχωρήσουν. Αυτός μετενόησε· μετενόησε πικρά· προτίηται ήτο κακός· μάλιστα· τώρα όμως διωρθώθη. Ποτέ του πλέον δεν θά κάμη τοιαύτας ανοησίας· ποτέ του· αν ξανακάμη, ως τον στείλουν πάλιν πίσω· άλλ· ως τον πάρουν τώρα· φθάνει πλέον τόση τιμωρία· ως γυρίση να τον ιδή· έγεια πεποι και κόκκαλο! ναί, τον παρακαλεί πολύ, να τον πάρουν, να τον πάρουν!

Και έκλαιε πικρά, και ή φωνή του, ή άλλοτε τόσον καλά γνωρίζουσα να περιπαίξη, εξέφραζε τώρα έγκάρδιον, αληθινήν, βαθείαν, λύπην.

Ο θεός του έρωσεν επ' αυτόν εν κρύφιον βλέμμα συμπαιθείας, αλλά δεν τώ ύπεσχέθη τίποτε· μίαν μόνην λέξιν ζήτην τώ είπε: θά προσπαθήσω. Και διέταξε τον υπηρέτην του από εκείνην την ημέραν να φέρη, δια τον Γιάννην σούπαν και βραστόν από την οικίαν του.

Ο Γιάννης έμαθεν ότι ο θεός του ανέβη εις τας Αθήνας, και έπεριμένεν· έπεριμένεν· έμέτρα τας ώρας· τὰ λεπτά· ενύκτωσε· έγειναν μεσάνυχτα· έξημέρωσε· ανέτειλεν ο ήλιος· έγεινε μεσημβρία· τίποτε· κανείς δεν ήρχετο· τον κατέλαβεν άπελπίσια· κανείς δεν θά έλθη· και τον έπληραν πάλιν τὰ δάκρυα.

* *

Περί την δευτέραν ώραν μετά μεσημβρίαν μία άμαξα έστάθη πρό της θύρας του μηχανουργείου· ο Γιάννης παρετήρησεν ότι έξ αυτής κατέβη ο θεός του και ο υπηρέτης των Κώστας κρατών εν δέμα.

Αυτός ο Κώστας τον όποιον άλλοτε περιεφρόνει, πόσον αγαπητός τώ έφαινετο τώρα! ένόμιζεν ότι έφερει επάνω του, μαζί του εν μέρος από τον άέρα της οικίας των, όλίγην αγάπην του πατρός του και της μητρός του.

Έπλησίασε προς αυτόν με όρμην και τον ήρώτησε:

— Κώστα, καλά είνε ή μητέρα, ο πατέρας;
— Καλά, είπεν ο Κώστας, ου καλά είσαι;
— Πήγαινε εις το γραφείον να ένδυσθης, Γιάννη, τώ λέγει ο θεός του με γλυκείαν φωνήν, με φωνήν, πλέον θείου όμιλουόντος προς τον άνεψιόν του, και όχι με φωνήν διευθύντου όμιλουόντος προς μαθητευόμενον μηχανουργείου.

Ο Γιάννης εξέβαλε τὰ πάνια εκείνα φορέματα,

τά όποια εν ώ ήσαν τόσον λεπτά, τώ έφαινοντο τόσον βαρέα· έφόρεσε λευκά άσπρόρρουχα, έφόρεσε τὰ ένδύματά του, τὰ όποια όταν τὰ είδε τὰ ήρπασε με συγκίνησιν και τὰ έφίλησεν· όχι! τέλος πάντων έλευθερόνεται από την φυλακήν του! έρριπται από πάνω του την πανήν· εκείνην στολήν του καταδικου.

Απεχαιρέτισε με δάκρυα ευγνωμοσύνης τον θεόν του και έμδμηκεν εις την άμαξαν· ήρώτησε πολλάκις τον Κώσταν, και ο Κώστας τώ διηγήθη ότι ή οικία των ένδυσθη εις την λύπην από εκείνην την ήμέραν· ότι ή μήτηρ του έκλαιεν, ότι ο πατήρ του έστεναζε πικρά λέγων: Θεέ μου! διατί έγεια τοιούτος ο υιός μου!

Ο Γιάννης ήκουε προσεκτικά· δεν έχανε ούτε λέξιν· έπειτα έκλινε την κεφαλήν του και παρεδόθη εις σκέψεις· αφήνης ή άμαξα έστάθη· έφθασε πρό της θύρας των.

Ο Γιάννης έπήδησεν από την άμαξαν και άνέβη όρμητικώς την κλίμακα· άλλ· εις τας επάνω βαθμίδας έβράδυνε το βήμά του· τον κατέλαβε δειλία· έντροπή, διότι διήλθε πρό της φαντασίας του ζωηρόν το άνόητον σφάλμα του.

Ο πατήρ του και ή μήτηρ του ήσαν εις την αίθουσαν.

Όταν ο Γιάννης έφάνη εις την θύραν, ή μήτηρ του ώρμησε προς αυτόν με ανοιγμένους βραχιόνια. Τον ήρπασεν εις την άγκάλην της και έγέμισε το πρόσωπόν του με φιλήματα· και εξαφαν τον έσφιγγε, πολύ, πολύ, εν νευρική ταραχή, εξέβαλε θρηνηώδη όλοκλυμόν, και χείμαρρος δακρύων έρευρεσεν από τούς οφθαλμούς της· ή μητρική εκείνη στοργή, ή όποια έμενε τόσον βαθεία κεκλεισμένη ένα μήνα δλόκληρόν, εξέσπασεν εκείνην την στιγμήν. Ο Γιάννης έκλαιεν. «Ω! τώρα ήδύνατο να κλαύση! και επί της μορφής του άνεμινύοντο τὰ δάκρυά του μετά των δακρύων της μητρός του.

Η μήτηρ του ώθησε τον Γιάννην εις την άγκάλην του πατρός του, όστις τον ένηγκαλίσθη και τον έφίλησεν εις το μέτωπον· ήτο δε και ο πατήρ του πολύ συγκεινιμένος, μολονότι δεν ήθελε να φανή· οι οφθαλμοί του ήσαν ύγροί, ως να είχαν άναβή έως εις αυτούς τὰ δάκρυά του και παρετήρουν κρυφά κρυφά, μη τολμώντα να εξέλθωσι.

Το πρόσωπον του Γιάννη εξέφραζε τόσην αγωνίαν, μήπως του ένθυμίσουν την προτίηται του διαγωγήν, ώστε ούτε λέξιν δεν τώ είπον.

Να έβλέπετε και την χαράν της μικράς του αδελφής όταν έπέστρεφεν από το σχολείον! πώς τον ένηγκαλίσθη γλυκά, γλυκά, πώς τον έφίλησε και πώς εν τη άφελεία της έλεγεν ότι «τώρα έγέμισε το σπητι, γιατί όταν έλειπε ο Γιάννης της έφαινετο άδειο το σπητι».

Με βαθυτάτην συγκίνησιν ήκουσεν ο Γιάννης την

μητέρα του, ή όποια τον ώδήγησεν εις το δωμάτιόν της, και του διηγήθη τί ύπέφερεν κατά τον μαύρον αυτόν μήνα· ω! τί αγωνίαν ύπέφερε· ήρχετο εις το δωμάτιόν του, κ' έκάθητο εις το τραπέζακι του και τον έπεριμένε να έλθη ως άλλοτε· όταν έβλεπε τὰ βιβλία του, τὰ ένδύματά του δίχως τον Γιάννη, της έφαινετο ότι απέθανε, και έμάδα τας τρίχας της κεφαλής της· πολλάκις δεν ήδύνατο να υποφέρει τον χωρισμόν αυτόν, έγίνετο τρελλή και ήθελε να καταβή να τον πάρη, και μόλις, μόλις την εκράτει ή ιδέα ότι ή τιμωρία εκείνη ήτο αναγκαία δια να σωθ ή υιός της· μίαν ήμέραν πλέον δεν εκρατήθη και κατέβη εις τον Πειραιά, και ήλθεν εις το μηχανουργείον, από την άλλην θύραν, και έμδμηκεν εις το γραφείον του θείου του, και όπισω από το παραπέτασμα τον είδε μέσα, με εκείνα τὰ

μαυρισμένα του παληόρρουχα, να κτυπά ένα σίδηρο και όλίγον έλειψε να λιποθυμήση. . .

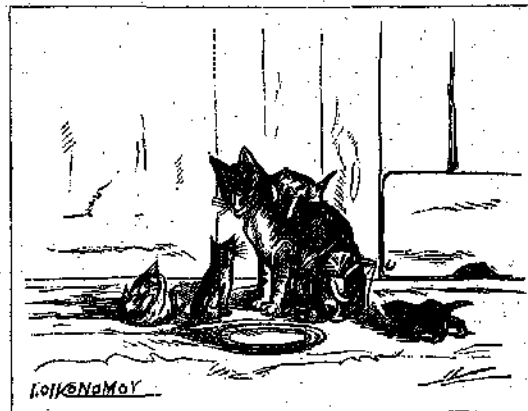
* *

Οι συμμαθηταί του Γιάννη τον είδον μίαν ήμέραν εξαργα εις το Σχολείον. Κατ' αρχάς ένόμισαν ότι θ' αρχίσουν πάλιν οι κωμωδία, και ήτοίμασαν τὰ χείλη των δια γέλωτας, αλλά ταχέως τὰ έκλεισαν όταν είδον πόσον σοβαρός, πόσον φρόνιμος, πόσον επιμελής ήτο ο Γιάννης.

Όσοι μεγάλοι μύται, όσα μεγάλα στόματα, όσοι ύψηλοί, όσοι κοντοί, και αν διέλθουν πρό του Γιάννη ούτε λέξιν δεν προφέρει κακεντρεχη· ο γέρον διδάσκαλος του τον λατρεύει· αν δε τον έλαγε κανείς και τότε παραγκιόζη, θά το έθεώρει ως ύβριν θανάσιμον.

ΑΙΜΥΓΙΟΣ ΕΙΜΑΡΜΕΝΟΣ

ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΓΑΤΑΣ

Λέγ' ή γάτα ή μητέρα
'Ε τὰ παιδιά της μίαν ήμέρα:
« Αν, παιδιά μου, αγαπάτε
Πράγμα νόστιμο να φάτε,
Θά σάς 'γω πού θά το βρήτε,
Και πώς πρέπει να φερθήτε.

« Κάποια ζφα ζούν 'ς το σπητι.
'Εχουν σουβλερή την μύτη'
'Εχουν την ουρά μεγάλη'
Αυδ αυτάκια 'ς το κεφάλι.
'Εχουν στόμα με μουστάκια,
Και τὰ λέγουν ποντικακία.

« Ποντικακία όπου 'δητε
Μή, παιδιά μου, φοβηθήτε.
Μόνον κυνηγήσατέ το,
Πιάστε το και φάγετέ το.
Σαν το φάγετε θά 'δητε
Τι καλό ραγί θά βρήτε ».

Γνωστικά πολύ εκείνη
Τέτοια συμβουλή τους δίνει.
Και με τεντωμέν' αυτιάκια
'Ακουαν τὰ γατοδάκια.
Κ' έλεγαν: « Ας ήσιν τώρα
'Η καλή εκείνη ώρα ».

Όταν άλλη μίαν ήμέρα
'Πήγεν έξω ή μητέρα
Κ' έμισούλιζαν εκείνα
Αιγωμέν' από την πείνα,
Παντικώς μικρές προβάλλει
'Ατ' την τρύπα το κεφάλι.

Μόλις είδαν τὰ γατάκια
Το κεφάλι με τ' αυτιάκια,
Τάπισσε κακό μεγάλο!
Τρέχει τ'όνα πέφτει τάλλο.
« Ποντικώς, παιδιά! » φωνάζουν,
Και 'ς τὰ τέσσαρα το δάζουν.

ΑΔ. ΚΑΤΑΚΟΥΣΙΝΟΣ

Ο ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ

Ὁ Πάτροκλος ἐτρέλαινετο διὰ τὰ ὄπλα.

Ὅταν ἐδέλεπε τὴν στολὴν τοῦ πατρὸς του, ὅστις ἦτο ταγματάρχης τοῦ μηχανικοῦ, κρεμαμένην εἰς τὸν τοίχον καὶ πλησίον αὐτῆς τὸ ὠραῖόν του ξίφος, τοῦ ἤρχετο νὰ ἀναβῆ ἐπάνω εἰς μίαν καθέκλαν, νὰ τὰ ξεκρεμάσῃ, καὶ ἔπειτα νὰ τὰ φορέσῃ, διὰ νὰ γείνη καὶ αὐτὸς μίαν στιγμὴν ἀξιωματικός. Ἄλλ' ἔπειτα ἐνόησε ὅτι θὰ ἐχάνετο ἐκεῖ μέσα εἰς τὴν στολὴν τοῦ πατρὸς του, ἢ ὅποια ἦτο τρεῖς φορές μεγαλύτερα ἀπὸ αὐτὸν, καὶ ὅτι τὰ ξίφος του, τοῦ ὁποίου ἐδοκίμασε μίαν ἡμέραν τὸ βάρος, διὰ νὰ εἰμπορέσῃ, νὰ τὸ σηκώσῃ ἐπρεπε νὰ τὸ κρατῆ εἰς τὸν ὠμόν του, ὡς νὰ ἦτο ὄπλον στρατιώτου!

Καὶ ἐν τούτοις ἡ μόνη του ἐπιθυμία ἦτο νὰ γείνη ἀξιωματικός, νὰ φορῆ γαλόνια καὶ χρυσὰ κομδία, καὶ νὰ ἔχῃ ἐμπρὸς του ἓνα σωρὸν στρατιώτας εἰς τὴν γραμμὴν νὰ τοὺς προστάξῃ: « Δεξιῶ! » καὶ νὰ πηγαινὸν δεξιῶ. « Ἀριστερῶ! » καὶ νὰ πηγαινὸν ἀριστερῶ. « Ἐμπρὸς! » καὶ νὰ πηγαινὸν ἐμπρὸς! « Ὁπίσω! » καὶ νὰ πηγαινὸν ὀπίσω. Νὰ κάμνουν ὅλοι ὅ, τι θέλει αὐτὸς.

Ἄλλ' ἔως τότε, ἔως ὅτου νὰ ἔχῃ ἀληθινὸς στρατιώτας νύχαριστεῖτο καὶ μὲ τοὺς ψεύτικους, καὶ τὸ τραπέζι του καθ' ἡμέραν ἦτο γεμάτον ἀπὸ μολυβδίνους στρατιώτας, οἵτινες ὄλην τὴν ἡμέραν ἐγυμνάζοντο, καὶ τὸ ἑσπέρας μόνον ἐπέστρεφον καὶ ἐκλείοντο εἰς τὸν στρατώνα των — τὸ κουτί των — ὅπου ἠσούχαζον ἔως τὴν ἄλλην ἡμέραν.

Ὁ νοῦς τοῦ Πατρόκλου ἦτο εἰς τὰ ὄπλα καὶ εἰς τὰ γυμνάσια. Κατέβαιναν εἰς τὴν αὐλὴν, ἔκαμε μὲ τὰς χεῖράς του σάλπιγγα, ἐσάλπιζε μὲ τὸ στόμα του χονδρύνων τὴν φωνὴν του: Τραταρί-τάτιτα τράτατα τάρραρα-τάτατα τατά, τραταρίτα τίτα, τράραρρα-τάρρα. Καὶ ἔκαμε καὶ βῆμα: Ἐν, δὺ, ἐν, δὺ! Μᾶρς! Ἡ ἐκράτει ἐν τεμάχιον ξόλου τὸ ὁποῖον ἐκίνει ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ ὡς ξίφος, κατατρομάζων καθ' ἡμέραν τὴν γάταν ἢ ὅποια ἐνόμιζεν ὅτι τὸ ξόλον ἐκεῖνο τὸ ἐκίνει διὰ νὰ τὴν κτυπήσῃ. Ἐνίοτε δέ, εἰς τὸν ἐνθουσιασμόν του, ὅταν ἤθελε νὰ διατάξῃ ἓνα ζωντανὸν στρατιώτην καὶ δὲν εὑρίσκειν, ἐστρέφετο πρὸς τὴν διετὴ ἀδελφήν του, τὴν μικρὰν Σαπφὴ καὶ τῆς ἐφώναζε: Βῆμα σημεῖ... ωτόν! Ἄλλ' ἡ καυμένη ἢ Σαπφὴ εἶποτε ἐξ αὐτῶν μὴ ἐνοοῦσα ἐστρεφε μόνον καὶ τὸν παρετήρει μὲ ἐκπληξιν ὡς νὰ τοῦ ἔλεγε:

— Τί μοῦ λές, καλέ;

Ἐνοοεῖται, βέβαια, ὅτι ἀπ' οὗ ἡ μικρὰ κεφαλὴ του ἦτο γεμάτη ὄλη ἀπὸ στρατιώτας καὶ ὄπλα καὶ γυμνάσια δὲν ἔμενε τόπος πλέον διὰ τὰ γράμματα· καὶ πραγματικῶς δὲν ἐπῆγαγε διόλου καλὰ εἰς τὰ μαθήματα· δὲν ἐμελέτα· τοῦ ἐφαίνοντο ὀχληρὰ τὰ

γράμματα· ποῦ γράμματα καὶ ποῦ στρατιώται! διὰ τοῦτο συχνὰ πυκνὰ ἐλάμβανε μηδενικά· ἐκείνην τὴν στιγμὴν ὅταν τὰ ἐλάμβανεν ἔθετε τὴν κεφαλὴν του μεταξὺ τῶν χειρῶν του ἐπὶ τοῦ θρανίου κ' ἔκλειεν· ἀλλὰ τὰ δάκρυα μετ' ὀλίγον ἐστεγνῶνον κ' ἐλησμονεῖ τὴν ἀπόφασίν του· μίαν ἡμέραν ἢ μητέρα του ἐπῆγεν εἰς τὸ σχολεῖον καὶ ὁ διδάσκαλος τὸν ἐπροσκάλεσε νὰ εἰπῆ μάθημα· ὁ Πάτροκλος ἔγεινε κατακόκκινος· ἐσηκώθη ἀπὸ τὴν θέσιν του, εἶπε δύο τρεῖς λέξεις, ἀλλ' ἀντ' ἄλλων, ἔπειτα ἤρχισε τάχα νὰ συλλογίζηται.

— Λέγε, τοῦ λέγει ὁ διδάσκαλος.

Τί νὰ εἰπῆ; τί εἴξευρεν; ὁ διδάσκαλος τὸν ἐκάθισε κάτω. Ἡ μητέρα του ἐφυγε γρήγορα ἀπὸ τὸ σχολεῖον κατεντροπιασμένη, λυπημένη, καὶ θυμωμένη κατὰ τοῦ Πατρόκλου.

Ὁ Πάτροκλος ἐπέστρεψε τρέμων εἰς τὴν οἰκίαν. Ἡ μήτηρ του τὸν ἐπέπληξε πικρά, καὶ ὁ πατὴρ τῷ εἶπε θυμωμένος ὅτι ἂν αὐτὸν δὲν εἴξευρε τὰ μαθήματα τοῦ θὰ τοῦ δώσουν μόνον ξηρὸ ψωμί νὰ φάγῃ.

Ὁ Πάτροκλος ἀπεράσισε πλέον δίχως ἄλλο νὰ μελετήσῃ· ἐμελέτησεν ἀρκετὰ τὴν ἀνάγνωσίν του, τὴν ἔμαθε τόσο, ὥστε νὰ λάθῃ βαθμὸν καλῶς· ἀλλ' ἔπειτα ἐστενοχωρήθη· τὸν κατέλαθεν ἐπιθυμία νὰ υπάγῃ νὰ σκαλίσῃ ὀλίγον τοὺς στρατιώτας του· καὶ ἐν ᾧ ἐπῆγαγεν εἰς τὸν δρόμον ἐσκέπτετο: Ἄχ! πότε θὰ μεγαλώσω νὰ γείνω ἀξιωματικός, νὰ μὴν ἔχω ἀνάγκη ὅστε ἀνάγνωσιν νὰ διαβάξω, ὅστε ἀριθμητικὴν. Πότε θὰ γείνω ἀξιωματικός!

Ἐκείνην τὴν στιγμὴν παρετήρησε τὸν Σταῦρον, τὸν στρατιώτη τοῦ πατρὸς του, τὸν ὁποῖον εἶχαν εἰς τὴν οἰκίαν καὶ τοὺς ὑπηρετεῖ· ἔβαφε τὰ ὑποδήματα τοῦ πατρὸς του.

— Ἄ, Σταῦρο, τοῦ λέγει ὁ Πάτροκλος, γιατί δὲν γίνεσαι καὶ σὺ ἀξιωματικός;

— Ἀξιωματικός; τῷ λέγει ὁ Σταῦρος· μὲ ἐκπληξιν, ἀμ' ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ γείνω ὑποδεκανέας ἀκόμη καὶ θὰ γείνω ἀξιωματικός;

— Καὶ γιατί;

— Γιατί, ῥωτᾷς, ἀμ' γιατί δὲν ξέρω διόλου γράμματα.

— Καὶ ὅποιος δὲν ξέρει γράμματα λοιπὸν δὲν εἰμπορεῖ νὰ γείνη ἀξιωματικός;

— Ὅχι.

— Ἄ! εἶπεν ὁ Πάτροκλος.

Καὶ ἤρχισε νὰ σκέπτηται. — Λοιπὸν ἂν δὲν μάθῃ γράμματα, ποτὲ δὲν θὰ γείνη ἀξιωματικός, ὡς ἂν τὸν πατέρα του· ἂν καταταχθῆ εἰς τὸν στρατὸν τὸ πολὺ πολὺ θὰ γείνη στρατιώτης· ὡς ἂν τὸν Σταῦρο, νὰ υπάλιξῃ εἰς τὴν κουζίνα τὰ ὑποδήματα τοῦ ἀξιωματικοῦ του· διότι θὰ ἔχῃ καὶ αὐτὸς ἀξιωματικὸν ὁ ὁποῖος θὰ τὸν διατάσῃ: — Πάτροκλε, ἐδῶ! Πάτροκλε, ἐκεῖ!

καὶ ἴσως αὐτὸς ὁ ἀξιωματικός εἶνε καγεῖς ἀπὸ τοὺς συμμαθητὰς του, ἀπὸ ἐκείνους εἰ ὅποιοι θὰ μάθουν γράμματα.

— Καὶ διατί νὰ μὴ μάθω καὶ ἐγὼ γράμματα; ἐσκέπτετο· καὶ οἱ ἄλλοι παιδιὰ εἶνε κ' ἐγὼ παιδί· δὲν θὰ γείνω ἀξιωματικός! νὰ ἰδῆς ποῦ θὰ γείνω· ἀληθινὸς ἀξιωματικός μὲ τὰ γράμματα.

Καὶ ἐπέστρεψε ταχέως εἰς τὸ δωμάτιον τῆς μελέτης του· ἔλαβε προθύμως τὸ βιβλίον του, ἀνέγνωσε τέσσαρας φορές ἀκόμη τὴν ἀνάγνωσίν του καὶ τὴν ἔμαθε τόσο καλὰ ὥστε νὰ πάρῃ ἀριστα, διότι τὸ καλῶς δὲν τοῦ ἔφθανε πλέον· ἔπειτα ἔγραψε μίαν σελίδα γραφῆς, μὲ πολλὴν προσοχὴν, καὶ νὰ ἐδέλεπε τί εὐμερρα γραμματάκια ἔκαμε ἐκείνην τὴν ἡμέραν! ἔπειτα ἔμαθε καλὰ καὶ τὴν ἀριθμητικὴν του καὶ αὐτὴν διὰ ἀριστα καὶ ἔτρεξε κατακόκκινος ἀπὸ χαρὴν πρὸς τὴν μητέρα του φωνάζων:

— Μητέρα! τὰ ξέρω ὅλα, ἀκουσέ με.

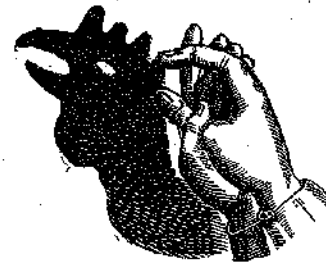
Ἡ μητέρα του τὸν ἤκουσε, τῆς τὰ εἶπε περιφραῖα ὅλα, κ' ἐκείνη ἔκουσε, τὸν ἐνηγκαλίσθη καὶ τὸν ἐφίλησε καὶ τοῦ εἶπε: — Τώρα σ' ἀγαπῶ!

Καὶ τὸ ἑσπέρας ὅταν ἐπέστρεφεν ὁ πατὴρ του καὶ τοῦ εἶπον πόσον ὠραῖα ἔμαθεν ὁ Πάτροκλος, τὸ καλὸ παιδί, τὰ μαθήματά του, τὸν ἐφίλησε κ' ἐκέϊνος, καὶ μάλιστα τὸν ἀγκύλωσε μὲ τὰ μεγάλα στρατιωτικά του μουστάκια. Ἄλλ' ὁ Πάτροκλος δὲν ἐπόνεσε. Τούναντίον. Εἶχε τόσην χαρὰν! ἦτο τόσο εὐτυχής!

Καὶ ἡ μελέτη ἐξηκολούθησε καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν, καὶ καθημέραν. Ἐλάμβανεν ἀριστα. Ἐνίοτε τοῦ ἤρχετο ὄρεξις νὰ παίξῃ μὲ τοὺς στρατιώτας του, ἀλλ' ἀμέσως τοῦ ἤρχετο ἡ ἰδέα ὅτι, ἂν παρατάσῃ καθημέραν τοιοῦτους στρατιώτας, ποτὲ δὲν θὰ γείνη ἀξιὸς νὰ παρατάσῃ ἀληθινούς. Καὶ μόνον ἀπ' οὗ μελετήσῃ καλὰ τὰ μαθήματά του, δι' ἀριστα πάντοτε, τότε μόνον τοὺς ἐκθάλλει ἀπὸ τὸν στρατώνα των νὰ πάρουν τὸν ἀέρα των καὶ τοὺς γυμνάζει ὀλίγον.

Πρότερον ποτὲ δὲν ἐπίστευα ὅτι ὁ Πάτροκλος θὰ γείνη ἀξιωματικός. Τώρα ὅμως εἶμαι βεβαίωτος. Αὐτῆς τῆς ἰδέας εἶνε καὶ ὁ στρατιώτης Σταῦρος, ὅστις ἤρχισεν ἀπὸ τώρα νὰ τοῦ κάμῃ τὸ σχῆμα.

ΑΙ ΣΚΙΑΙ ΤΗΣ ΧΕΙΡΟΣ

ΚΟΥΚΟΥΡΙΚΟΥ!...

Ο ΜΠΑΡΜΠΑ-ΦΙΣΦΙΡΙΓΚΟΣ

ΓΑΛΑ, ΓΑΛΑ, ΤΗΣ ΘΡΑΣ ΓΑΛΑ!

ΝΑ, Ο ΖΙΖΙΜΙΑΜΠΟΥΛΑΣ ΕΡΧΕΤΑΙ!

Ο ΚΛΕΠΤΗΣ ΤΩΝ ΜΙΚΡΩΝ ΠΤΗΝΩΝ

Ἐν μικρὸν χωριατόπουλον, τὸ ὄποιον τὸ ἔλεγαν Μαρκάκη, εὐχαριστεῖτο πάρα πολὺ νὰ πηγαίνει νὰ κλέπτῃ τὰ μικρὰ πουλάκια ἀπὸ τὰς φωλεὰς των.

Ἐκαμε πολὺ ἄσχημα ὁ Μαρκάκης· τὰ νεογέννητα πουλάκια δὲν ἔχουν ἀκόμη πτερά. Εἰς τὴν φωλεάν τὰ ζεσταίνει ἡ μαμά των· ἡ μαμά των πηγαίνει μὲ τὸν πατέρα των νὰ τοῖς εὖρῃ τροφήν καὶ τὰ μανθάνει πῶς νὰ τρώγουν. Ὁ πατέρας των καὶ ἡ μαμά των κάμνουν ὅ,τι ἔκαμαν διὰ σὰς ὁ πατέρας σας καὶ ἡ μαμά σας ὅταν ἦσθε μικροί.

Καὶ τὰ μικρὰ πουλάκια δὲν εἰμποροῦν νὰ κάμουν ὀχῶς τοὺς γονεῖς των, καὶ ὅταν ἔλθουν καὶ τὰ κλέψουν ἀπὸ τὴν φωλεάν των, πάντοτε σχεδὸν ἀποθνήσκουν τὰ κακόμοιρα.

Καὶ ἔπειτα πόσον λυποῦνται καὶ οἱ καυμένοι οἱ γονεῖς των ὅταν ἐπιστρέφουν εἰς τὴν φωλεάν των καὶ δὲν εὐρίσκουν τὰ πουλάκια των! φαντασθῆτε πόσον θὰ ἔλυποντο οἱ γονεῖς σας, ἂν σὰς ἔχοναν!

Ὁ Μαρκάκης ποτὲ δὲν τὰ ἐσυλλογίσθη αὐτά· μόνον πῶς νὰ διασκεδάσῃ ἐσυλλογίζετο.

Μίαν ἡμέραν εἶδε μίαν φωλεάν ἐπάνω εἰς ἓν δένδρον καὶ εἶπε μὲ τὸν νοῦν του.

— Νὰ μιά φωλεά θὰ πάγω νὰ πάρω τὰ πουλάκια της! Καὶ ἤρχισε ν' ἀναβαίνει εἰς τὸ δένδρον· ὑποδήματα δὲν ἔφορει καὶ μὲ τοὺς γυμνοὺς πόδας του ἐσακρφάλωνεν εὐκολώτερον.

Ἐν ᾧ ἀνέβαινε, ἐσχίσθη ὀλίγον τὸ πανταλόνι του· ἀλλ' ὁ Μαρκάκης τὴ δουλειά του· ἀνέβηκε ἕως ἐκεῖ ὅπου ἦτο ἡ φωλεά.

Ἦτοιμάζετο ν' ἀπλώσῃ τὸ χέρι του καὶ ν' ἀρπάξῃ τὰ πουλάκια, ὅταν ἔξαφνα ἀκούει: κουάν, κουάν, κουάν!

Καὶ συγχρόνως ἐννοεῖ ὅτι κάποιος τὸν σύρει δυνατὰ ἀπὸ τὸ αὐτί!

Μέσα εἰς ἐκείνην τὴν φωλεάν ἦσαν ἄγριαι παππιαί, αἱ ὅσαι κατὰ τύχην ἀνέβησαν καὶ ἔκαμαν ἐκεῖ ἐπάνω τὴν φωλεάν των· διότι συνήθως αὐταὶ εὐχαριστοῦνται νὰ κατοικοῦν μέσα εἰς τὰ καλάμια.

Τὰ μικρὰ παππιαὶ εἶχαν μεγαλώσει πλέον καὶ ἐν ἀπὸ αὐτὰ ἤρπασε τὸ αὐτί τοῦ Μαρκάκη μὲ τὸ ράμφος του. Καὶ τὸ ἐκράτει τόσο σφιγκτὰ ὥστε τοῦ ἔκοψε τὸ ἦμισυ.

Ὁ Μαρκάκης κατέβη κατακυλῶντας κάτω ἀπὸ τὸ δένδρον, καὶ τὰ κλαδιὰ τοῦ κατεξέσχισαν τὸ πανταλόνι του καὶ τὸ σακκάκι του.

Ἀπὸ ἐκείνην τὴν ἡμέραν δὲν τοῦ κατέβη πλέον τοῦ Μαρκάκη νὰ πάγῃ νὰ κλέψῃ πουλάκια.

Καὶ ὄχι μόνον ὅσον τοῦ ἐπονοῦσε τὸ αὐτί του ἀλλὰ καὶ πάντα ἐνθυμεῖτο ὅτι ποτὲ δὲν πρέπει νὰ πειράζῃ τὰ πουλάκια.

Καὶ τόσῃ πολλὴν εὐγνωμοσύνην αἰσθάνεται εἰς τὸ παππάκι ἐκεῖνο ἔκτοτε, ὥστε, λέγει, καὶ ψημένο νὰ τὸ εὖρῃ ἐμπρός του, δὲν θὰ τὸ φάγῃ ὅσο ὀρεκτικὸ καὶ ἂν εἶνε.

(Μίμησις)

* Ο ΝΙΚΟΣ ΤΗΝ ΛΥΠΗΘΗΚΕ, ΤΟΝ ΟΒΟΛΟ ΤΟΥ ΔΙΝΕΙ *

(18: σελ. 18)

Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΑΣΩΤΟΥ

Σ τὰ πόδια σου, πατέρα μου,
Περύλιπος γυρίζω,
Και τρέμω, και δακρύζω,
Συγχώρησι ζητώ.

Σ' ἀνήθηκα σ' ἐλόπησα,
Ἐσκόπησα τὸν βίό σου,
Ἄξι νὰ καλοῦμαι γιό σου
Δὲν πρέπει, δὲν τολμῶ.

Ἄλλ' ὁ Θεὸς μου ἠλώρησε
Βαρειὰ τὴν ἀφροσύνη!
Ζητούσα ἄληθυσίνη
Γεμάτος ἐντροπῆς.

Κ' ἐζήλευα τὸ σπίτι μου,
Τοὺς δούλους σου ἠφροῦσα,
Ἀνώφελα ζητούσα
Ἐ τὰ ξένα τὸ ψωμί.

Εἰς τοὺς ἀγρούς κατήνησα
Τοὺς χοίρους νὰ φυλάω.
Κι' ἀπ' τὴν βοσκὴ νὰ φάω
Μοῦ ἐρχόταν ἠιδιμιά.

Ἐ τὴν θλίψι μου, τὸν θάνατο
Χίλιας φορὰς τὸν εἶδα!
Μιά μόνην εἶχα ἐλπίδα,
Τὴν πατρικὴ καρδιά.

Τέλος ἰδοῦ, Ἐ τὰ πόδια σου
Γυρίζω. Κύτταξέ με
Πῶς εἶμαι! κύτταξέ με!
Ξυπόλυτος, γυμνός.

Ὡ δέξου με, πατέρα μου,
Ἐάν δουλο Ἐ τὴν ἀλλή σου,
Τὰ πάθη μου λυπήσου,
Ἄν εἶσαι σπλαχνικός.

Σῆνω, παιδί μου! ὀλόγαρο
Σὲ δέχεται ἡ καρδιά μου!
Ἐδῶ, Ἐ τὴν ἀγκαλιά μου
Εἴν' ὦρα, δὲν νὰ χαρῆς.

Ὅσα, παιδί μου, ὑπόφερες,
Ὅ νοῦς μου τὰ μαντεύει,
Και τί δὲν ὑποπτεύει
Πατέρας δυστυχῆ!

Ἦσουν νεκρὸς κι' ἀνέζητες,
Ἦσουν γιὰ μὲ χαμένος,
Και τὴν ἀναστημένους
Μοῦ ἠρόθαλας ἐμπρός.

Ἄς σφάζουν τὸ καλλίτερο
Γαλατῆρ μοσχάρι,
Γιὰ τὴν μεγάλην ἡμέραν
Ποῦ μούσσεσε ὁ Θεός.

Τὰ πάθη σου λησμώνησε,
Ἦτόσου λαμπρὰ, παιδί μου!
Ἐ τὸ σπίτι σου μαζί μου
Θὲ νάσαι βασιλείας.

Οἱ συγγενεῖς ἄς ἔλθουν
Κ' οἱ φίλοι νὰ σ' ἰδοῦνε,
Μ' ἑμᾶς νὰ συγγευθοῦνε
Τὴν ὦρα τῆς χαρᾶς.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΡΤΙΝΕΑΝΗΣ

ΝΟΤΟΣ ΚΑΙ ΒΟΡΡΑΣ

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑ

Ὁ Βορρᾶς ἦτο βασιλεὺς καὶ εἶχε τὸ βασιλεῖόν
του εἰς τὰ βόρεια μέρη. Ἐπὶ πολὺν καιρὸν ἦτο βα-
σιλεὺς ὅλης τῆς γῆς· ὅ,τι καὶ ἂν ἤγγιζε μὲ τὰς
φυγρὰς του χειρὰς τὸ ἐπάγωνεν.

Ἡ μακρὰ κόμη του ἦτο λευκὴ ὅπως ἡ χιών, καὶ
τὰ γένειά του ἦσαν παγωμένα. Ἡ φωνὴ του ἦτο τό-
σον ἀγρία ὅσον ὁ ἀνεμὸς ὅταν σφυρίζῃ μὲ γογγυτὸ
ἐπὶ τῶν στεγῶν μας τὸν Ἰανουάριον. Πετὲ δὲν ἐμει-
δία· δὲν ἐλυπεῖτο διόλου τοὺς δυστυχεῖς. Καὶ ἂν
ἀκόμη ἐκινδύνευον ν' ἀποθάνουν ἀπὸ τὸ ψῦχος, δὲν
τὸν συνεχίνει ἡ δυστυχία των, οὔτε κ' ἂν ἐστρεφε νὰ
ἴδῃ τὰ δάκρυά των.

Μίαν ἡμέραν ἐκίνησεν ἐναντίον του εἰς ἄλλος
μέγας βασιλεὺς, ὅστις εἶχε τὸ βασιλεῖόν του εἰς τὰ
νότια μέρη. Ἐνομαζέτο Νότος. Ὁ βασιλεὺς οὗτος
δὲν ὠμοίαζε διόλου πρὸς τὸν Βορρᾶν· ἦτο συμπαθη-
τικὸς καὶ πρῶτος· τὸ πρόσωπόν του ἐμειδία, τὸ βλέμμα
του ἦτο γλυκὺ, ἡ φωνὴ του μελωδική. Οἱ κυματίζον-
τες βόστρυχοί του εἶχαν ἀνοικτὸν καστανὸν χροῖμα· ἐπὶ
τῆς μορφῆς του δὲν εἶχε γένεια καὶ ὠμοίαζε μὲ ἔφηδον.

Ὅταν οἱ δύο οὗτοι βασιλεῖς συνητήθησαν:

— Εἶνε ἡ σειρά μου τώρα νὰ βασιλεύσω, εἶπεν
ἠσυχῶς ὁ Νότος.

— Παιδί! ἀπεκρίθη ὁ Βορρᾶς ρίψας περιφρονη-
τικὸν βλέμμα ἐπὶ τοῦ δροσεροῦ καὶ νεανικοῦ προσώ-
που τοῦ Νότου.

— Τί πειράζει! ἄς εἶμαι παιδί· ἐπανελαβὲν ὁ Νό-
τος· διὰ νὰ κόμη κανεὶς τὸ καλὸν δὲν εἶνε ἀνάγκη
νὰ εἶνε μέγας· καὶ οἱ νέοι εὐμφοροῦν νὰ φανοῦν
ὑπέροχοι. Καὶ μὲ ἄλλην τὴν ἀντίστασιν τοῦ γέροντος
βασιλεὺς ἤρχισεν τὸ ἔργον του.

Ὁ Νότος ἐδίωξε τὴν χιών, τὸ ψῦχος, καὶ εἶπεν
εἰς τὸ χόρτον: « Ἴδοῦ ἡ ὦρα νὰ φυτρώσῃς. »

Ἐἶπεν εἰς τὸν μυλωνᾶν νὰ διορθώσῃ τὸν μύλον
του καὶ ἤρχισεν οὗτος νὰ γυρνᾷ τίχ-τάχ, ἐν ᾧ ὁ βο-
ρρᾶς ἠτοίμασε τὸ ἀγκίστρι του καὶ τὰ δίκτυά του.

Ἐπειτα ὁ Νότος ἐπέρασε ἕμισχ' ἀπὸ τὰ δένδρα,
τὰ ὅποια ἦσαν μαραμμένα, μουδιασμένα ἀπὸ τὸ ψῦχος,
ἐφύσησεν ἐπ' αὐτῶν καὶ ἤρχισαν νὰ πρασινίσουν, ἐφύ-
σησεν καὶ ἐπὶ τῶν ἀνθῶν καὶ ἤρχισαν ν' ἀνθίσουν.

Ὅπθεν καὶ ἂν διήρχετο ὁ Νότος τὰ πτηνὰ τὸν
ὑπεδέχοντο μὲ τὸ κελᾶδμά των. Καὶ ὁ Νότος χα-
μογελοῦν τοῖς ἐστυμωμένοις νὰ κτίσουν καλὰς καὶ ζε-
στὰς φωλεὰς, διὰ τὰ μικρὰ πουλάκια των.

Καὶ εἰς τοῦ χωρικοῦ τὸ καλυδῶσπητο τί κίνησις
ἐγένετο! Αἱ ἀγελάδες ἐ-
μυκῶντο, τὰ πρόβατα ἐδέ-
λαζον, αἱ κότται ἐκακά-
ριζον· ὁ γεωργὸς ἔτρεχεν
εἰς τὸ χωράφι του νὰ
σπείρῃ.

Τί καλὸς, τί εὐσπλαγ-
γος εἶνε ὁ Νότος! καὶ
πόσον διαφορετικὸς εἶνε ὁ
Βορρᾶς.

Ὅταν ὁ Βορρᾶς ὀμι-
λεῖ ἡ γῆ ὅλη ἀνατριγιά-
ζει ὡς νὰ τὴν κρυώνει ἡ
ἀναπνοή του· τὰ μικρὰ
παιδιά δὲν τολμοῦν νὰ
ξεμυτίσουν εἰς τοὺς δρό-
μους· διότι ὁ χειμὼν ἀ-
σπρίζει τὰ βουνά, ἀλλὰ
ταῖς μύταις τῶν μικρῶν

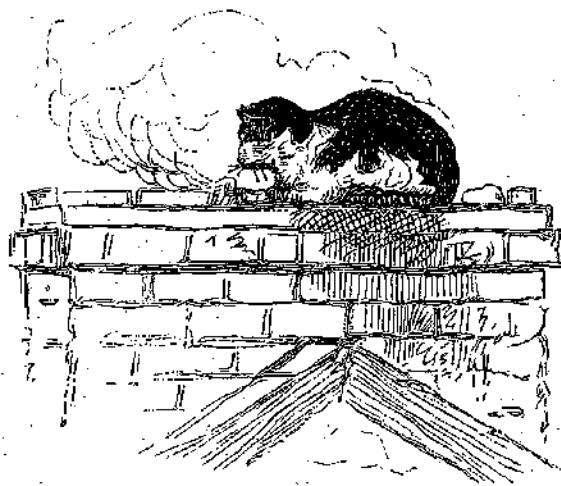
παιδιῶν ταῖς κάμνει καταπόκκιναις· μαζεύονται τρι-
γύρω εἰς τὴν γωνίαν καὶ παρακαλοῦν τὴν γῆν
μάμμη νὰ τοῖς πῇ κανένα παραμυθάκι· καὶ ἡ γῆ
ἀναδίνει ἐπὶ τῆς ἐστίας διὰ νὰ ζεσταθῇ καὶ ρουθου-
νίζει· καὶ ὅσα παιδιά πρέπει νὰ ὑπάγουν εἰς τὸ σχο-
λεῖον τυλιζόνται ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ μὲ τὰ ἐπανω-
φοράκια των.

Ὁ Νότος εἶνε τὸ Ἐφρ, ὁ δὲ Βορρᾶς εἶνε ὁ

Χειμὼν. Ὁ χειμὼν εἶνε σκληρὸς, εἶνε ψυχρὸς, πα-
γωμένος, ἀλλὰ ξεκουράζει τὴν γῆν. Ὅπως σείς
ἀπ' οὐ μελετήσητε ἔχετε ἀνάγκη ἀναπαύσεως, οὕτω
καὶ ἡ γῆ, ἀπ' οὐ παραγάγῃ τόσους καρπούς καὶ
τόσα ἄλλα πράγματα, ἔχει ἀνάγκη νὰ ξεκουρασθῇ,

καὶ ξεκουράζεται τὸν χει-
μῶνα. Καὶ ὅταν ἐρχεται
τὸ ἔαρ φυτρῶνουν ἀμέσως
τὰ φυτὰ, πρασινίζουν τὰ
δένδρα, καὶ ἡ γῆ ἀρχίζει
ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ ἐτοι-
μάζῃ τὰ ὀπωρικὰ ἐκείνα
τὰ ὅποια σὲς ἀρέσουν τό-
σον πολὺ νὰ τὰ τρώγεται.

Ἄλλὰ τί κρύος, τί
κρύος ποὺ εἶνε ὁ χειμὼν,
πρὸ πάντων διὰ τοὺς πτω-
χοὺς καὶ τοὺς δυστυχεῖς!
Λυπηθῆτε τὸν πτωχὸν τὸν
ὅποιον ὁ ψυχρὸς βορρᾶς
τοῦ Ἰανουαρίου παγώνει
ἕως εἰς τὰ κόκκαλά του·
λυπηθῆτε τὸν ἀρρωστον ὁ
ὅποιος κείτῃ εἰς τὸ πτωχὸ

ΚΑΙ Η ΓΑΤΑ ΑΝΑΒΑΙΝΕΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ ΔΙΑ
ΝΑ ΖΕΣΤΑΘΗ ΚΑΙ ΡΟΥΘΟΥΝΙΖΕΙ

του κατῶγι καὶ τουργουρίζει μέσα εἰς τὰ τρίπια του
κουρέλια. Λυπηθῆτε καὶ τὸ μικρὸ ὄργανὸν τὸ ὅποιον
γυρνᾷ ξυπόλυτον εἰς τοὺς δρόμους, τὸ κακόμοιρο·
δόσατέ του ἕνα κομμάτι ψωμί, κανένα φορεματάκι,
καὶ κανέν ζευγάρι παπουτσάκια. Ὡ! πόσον εὐτυχεῖς
εἶνε ὅσοι κάμνουν τοὺς πτωχοὺς νὰ μὴν ἐννοοῦν τὸ
ψῦχος τοῦ χειμῶνος!

(Παράφρασις)

ΣΤΑΜΑΤΙΝΑ

ΜΙΚΡΟΥΛΑ ΜΟΥ ΚΟΙΜΗΣΟΥ

(Βλέπε τὴν ἐν σελ. 1 εἰκόνα)

Μικρούλα μου, κοιμήσου!
Ἄπ' τὴν πολλὴ δουλειά
Ἢ χαρὸν ζωῆ σου
Ἄς γύρη κουρασμένη
Σὲ πλούσια στολισμένη
Ὀνειρῶν ἀγκαλιά.
— Μικρούλα μου, κοιμήσου!

Τὰ τόσα σου παιγνίδια,
Ποῦ γύρω ταπεινά
Θαρρεῖς κι' αὐτὰ τὰ ἴδια
Κοιμῶνται σὲ πλευρᾷ σου,
Ἄς ἔλθουν Ἐ τῶναρό σου
Παιγνίδια ζωντανά
Τὰ τόσα σου παιγνίδια.

Ὅλ' ἀπὸ ἄνερα ζοῦνε.
Και Ἐ τ' ἄψυχα πνοή
Τὰ χρόνια σου σκορποῦνε
Τὸ ἄθος ὅ,τι ἐγγίζει
Τὸ κάνει νὰ μωρέξῃ
Ἐστὸ σκορπᾷς ζωή,
Ὅλ' ἀπὸ ἄνερα ζοῦνε.

Προσμένουν νὰ ξυπνήσῃς
Ν' ἀναστηθῶν κι' αὐτά
Γλυκὰ νὰ τοὺς μιλήσῃς,
Ν' ἀρχίσουν νὰ μιλοῦνε,
Νὰ τρέχουν νὰ πετοῦνε,
Παιγνίδια ζηλευτά,
Προσμένουν νὰ ξυπνήσῃς.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΩΡΑΙ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΕΩΣ

Η ΚΟΥΝΙΑ ΤΗΣ ΚΟΥΚΛΑΣ

ΗΝ κούνιαν την οποίαν βλέπετε ζωγραφημένην εμπορείτε να την κατασκευάσητε από εν τεμάχιον χονδρού χαρτίου είτε μικρού είτε μεγάλου ανάλογως του αναστήματος της κούκλας την οποίαν θα κοιμάσθε μέσα εις αυτήν.

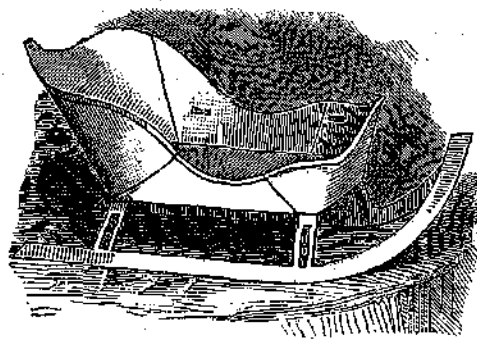
Τώρα προσέχετε εις τὸ β' σχήμα διὰ νὰ μάθετε πῶς κατασκευάζεται.

Αἱ μαύραι γραμμαὶ δεικνύουν τὸ μέρος εις τὸ ὅποιον πρέπει νὰ κοπῆ τὸ χαρτίον, αἱ δὲ γραμμαὶ αἱ ὀποῖαι ἀποτελοῦνται ἀπὸ μικρὰς στιγμῆς δεικνύουν τὸ μέρος τὸ ὅποιον πρέπει τὸ μαχαίριδιον νὰ χαράξῃ ὀλίγον μόνον καὶ ἐλαφρῶς, τὸσον μόνον ὥστε νὰ λιγύζεται εις αὐτὸ τὸ μέρος.

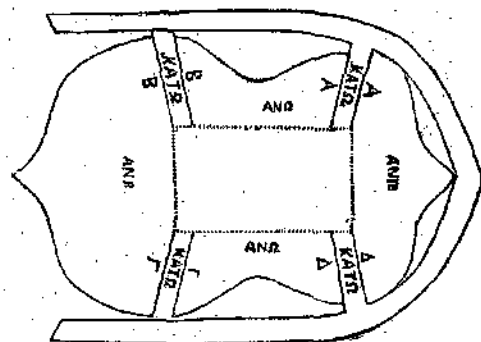
Ἐκεῖνα τὰ τεμάχια εις τὰ ὅποια εἶνε ἡ λέξις ἀνω πρέπει νὰ τὰ γυρίσητε ἐπάνω, διότι αὐτὰ θ' ἂπο-

τελέσουν τὰς πλευράς, δηλαδὴ τὸ ἔμπροσθεν καὶ τὸ ἔπισθεν μέρος τῆς κούνιας. Τὰ δὲ τεμάχια πάλιν εις τὰ ὅποια εἶνε ἡ λέξις κάτω, γυρίσατέ τα πρὸς τὰ κάτω διὰ ν' ἀποτελέσουν τοὺς πόδας καὶ τὴν καμπύλην βάσιν τῆς κούνιας. Ἐπειτα θέσατε τὰ ἄκρα ΑΑ, ΒΒ, ΓΓ, ΔΔ τὸ ἐν ἐπὶ τοῦ ἄλλου καὶ ῥάψατέ τα μαζί διὰ νὰ μὴ ἀπομακρύνωνται. Ἐὰν οἱ πόδες τῆς κούνιας λιγύζωνται πολὺ, κολλήσατε ναστόχαρτον (χαρτόνιον) καὶ θὰ γείνουν περισσότερον στερεοί.

Ἡ κούνια τῆς κούκλας θὰ γείνη ὠραιότερα, ἂν τὴν χρωματίσητε με ὠραία χρώματα. Ἐὰν δὲ θέλητε νὰ κοιμάται ἀναπαυτικώτερα ἡ κούκλα, θέσατε μέσα εις τὴν κούνιαν καὶ ἐν μαλακοῦστικῳ στρωματάκι καὶ προτιεφυλάκι. Νανουρίσατέ τὴν γλυκὰ γλυκὰ ἕως ὅτου κλείσῃ τὰ ματάκια τῆς καὶ κινεῖτε κάπου κάπου καὶ τὴν κούνιαν καὶ ἐκείνη θὰ κοιμηθῇ. Καὶ ὅταν ἐξυπνήσῃ τὴν ἐρωτᾶτε τί ὄνειρον εἶδε. Καὶ ἅμα σᾶς τὸ εἶπῃ νὰ μοὶ τὸ γράψῃτε. Διότι εἶμαι περιέργος νὰ μάθω ἂν βλέπουν καὶ αἱ κούκλαι ὄνειρα ὅπως καὶ σᾶς.

Σχήμα α'

Σχήμα β'

Η ΓΕΦΥΡΑ ΤΟΥ ΔΟΜΙΝΟ

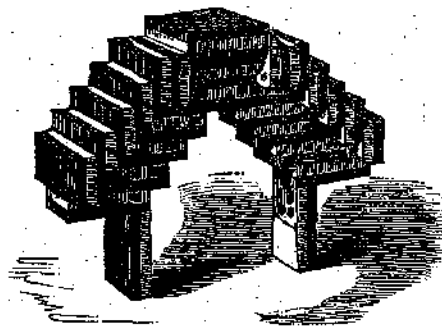
— Τὶ ὠραία γέφυρα! ἀνέκραξε μίαν ἑσπέραν ὁ μικρὸς Παῦλος, παρατηρῶν με θαυμασμόν τὸ ὠραῖον οἰκοδόμημα, τὸ ὅποιον εἶχε κατασκευάσει ἀπὸ δόμινα ἢ ἀδελφῆ του Ἀγλαΐα. Καὶ πῶς λοιπὸν τὸ ἔκμας;

— Ὡς σοῦ τὸ εἶπῃ τὸ μυστικόν μου, ἀπήντησεν ἡ Ἀγλαΐα παρατήρησε καλά.

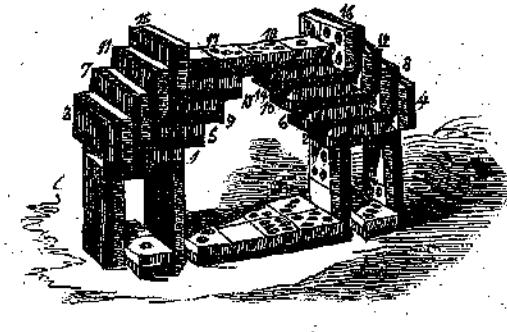
Ἡ Ἀγλαΐα κατ' ἀρχῆς ἔθεσεν ἐπὶ τῆς τραπέζης ἐξ δόμινα κατὰ πλάτος, ὅπως τὰ βλέπετε εις τὸ β' σχήμα, ἔπειτα τέσσαρα ἄλλα ὀρθὰ, προσπαθοῦσα νὰ μὴ ἀφήσῃ διάλουν διάστημα μεταξύ αὐτῶν, καὶ

τὸ κέντρον ἐκάστου νὰ σχηματίζῃ ἀκριβῶς εὐθεῖαν γραμμὴν.

Ἐπὶ τῶν δύο, τὰ ὅποια εὐρίσκονται εις τὸ ἄκρον ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἔβαλεν ἀλληλοδιαδόχως ἐν δόμινο (1 καὶ 2) ἔπειτα ἕλα, τὸ ἐν κατόπιν τοῦ ἄλλου μέχρι τοῦ ἀριθμοῦ 18, κατὰ τὴν ἰδίαν τάξιν πάντοτε, ἐν ἀπ' ἐδῶ καὶ ἐν ἀπ' ἐκεῖ, προσέχουσα πολὺ νὰ μὴ προχωρῇ περισσότερον ἢ μία πλευρὰ τοῦ οἰκοδομήματος ἀπὸ τὴν ἄλλην, διότι τότε θὰ ἔπιπτε, θὰ κατεκρημνίζετο ὁλόκληρον.

Σχήμα α'

Σχήμα β'

Ἄμα ἔφθασεν ἕως ἐδῶ ἡ Ἀγλαΐα, ἐτράβηξε σιγὰ σιγὰ με προσοχὴν τὰ δόμινα, τὰ ὅποια εἶχε θέσει κατὰ πλάτος, πρῶτον τὰ τέσσαρα τὰ ὅποια ἦσαν εις τὸ μέσον, ἔπειτα τὰ δύο ἄλλα, καὶ τὰ μετεχειρίσθη ὡς ὕλικον διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς γεφυράς, ὅπως βλέπετε εις τὸ α' σχήμα.

Τέλος πάντων δὲ εις τὴν κορυφὴν τοῦ οἰκοδομήματος ἔθεσε τὰ δύο δόμινα, τὰ ὅποια ἐχρησίμευον ὡς ἐξωτερικοὶ τοῖχοι. Τὰ ἀπέσυρε με προσοχὴν καὶ τὰ ἐτοποθέτησε σιγὰ ἐπὶ τῆς κορυφῆς.

Ὁ μικρὸς Παῦλος, ὁ ὁποῖος ἐκράτει τὴν ἀναπόνην του, ἐν ᾧ ἡ ἀδελφὴ του κατεσκευάζε τὴν γέφυραν, ἅμα τὴν εἶδεν ὅτι ἐτελείωσεν, ἤρχισε νὰ

χειροκροτῆ ἀπὸ τὴν χαρὰν του, καὶ ἠθέλησε νὰ κατασκευάσῃ καὶ αὐτὸς μίαν γέφυραν. Ἐδοκίμασε μίαν, δύο φορές, ἀλλ' ἀνωφελῶς, διότι διὰ τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἐργασίας χρειάζεται περισσότερα προσοχὴ καὶ ὑπομονὴ παρὰ ἐπιδειξιώτης, καὶ ὁ Παῦλος, ὅπως διότι ἦτο μικρὸς ἀκόμη, δὲν ἦτο οὔτε προσεκτικὸς πολὺ, οὔτε ὑπομονητικὸς.

Ἐπὶ τέλους ὁμως κατώρθωσε νὰ κατασκευάσῃ καὶ αὐτὸς τὴν ὠραῖαν γέφυραν καὶ ἐλπίζομεν ὅτι ὅλοι οἱ μικροὶ φίλοι τῆς «Διαπλάσεως», ἂν δοκιμάσουν νὰ τὴν κατασκευάσουν, θὰ φανοῦν τὸσον ἐπιδείξει ἀρχιτέκτονες ὅσον καὶ ὁ μικρὸς Παῦλος.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΑΔΕΛΦΟΣ ΚΑΙ ΑΔΕΛΦΗ

(Βλέπε τὴν ἐν σελ. 9 εἰκόνα)

Α'

— Ἔχεις πατέρα;

— Πέθανε;

— Πῶς ἔδῃ;

— Ν' ἐλεημοσύνη.

Ἐἶπε καὶ ἀνεστέναξε τὸ χεῖρ της ἀπλώνει με φόβῳ ἡ δούστυχη φτωχὴ τὸ μάτι της θολώνει καὶ ὁ Νίκος τὴν λυπήθηκε, τὸν ὀλοῦσε τοῦ δίνει. Λυπήθηκε — ἡ λύπη αὐτῆ καὶ αὐτὸ τὸ ἄγιο δάκρυ ποῦ χύνομε γιὰ τὸ φτωχὸ, ποῦ κἀθεταί 'ς τὴν ἄκρη καὶ με τρεμουλιαστῆ φωνῇ λίγο φωνὴ γυρεύει. Τὸ δάκρυ αὐτὸ τοὺς θησαυροὺς ὅλου τοῦ κόσμου ἀεῖζει... Καλοῦστος εἰς τοῦ φτωχοῦ τὸν πόνο ὅποιος πιστεύει. Ἄχ ὅποιος δίνει 'ς τὸ φτωχὸ εἰς τὸ θεὸ δανεῖζει.

Β'

Ἡ θάλασσα, ἡ ἀδελφὴ τοῦ Νίκου, ποῦ ἡ καρδιά της δὲν εἶχε πόνο 'ς τοὺς φτωχοὺς, τὴν βλέπει φοβισμένη, κρύβει τὴν κόουλα της σφικτὰ σφικτὰ 'ς τὴν ἀγκαλιά της μὴ τῆς εἶναι πᾶρη ἢ φτωχὴ, καὶ στρέφει τρομασμένη Ὁ Νίκος τὴν λυπήθηκε 'ς τὸ δρόμῳ τῆ φτωχοῦλα ὅπου 'ς τὸ κρῶ ἔτρεμε, κανένημη παιδοῦλα.

ἡ ἀδελφὴ του ποῦ κρατεῖ ἔμπρὸς 'ς τοὺς φτωχοὺς καμάρι 'φοβήθηκε τὴν κούκλα τῆς μονάχα μὴ τῆς πάρῃ. Ὁ Νίκος ὅταν ἴδῃ φτωχοὺς, ὡς χρέος του νομίζει νὰ δίνῃ πάντα μυστικὰ 'ς αὐτοὺς ἐλεημοσύνη. Ἡ θάλασσα ὅταν τοῦς ἴδῃ 'ς τὸ δρόμῳ τοὺς ὀβρίζει καὶ τοὺς παιδεύει νὰ θρηνοῦν γιὰ νὰ γελᾷ ἐκείνη. Δὲν ἔμοιαζαν σὰν ἀδελφοὶ — ὁ ἕνας εὐσπλαγγνία, καὶ ἡ ἄλλη καταφρόνησι, κακία, μοχθηρία.

Γ'

Ὅταν 'ς τὸ σπῆτι γύρισαν, με γέλοιο ἡ μαμά των τὸ Νίκο φίλησε γλυκὰ, καὶ μέσα 'ς τὰ φιλιὰ των τοῦτε ἕνα λόγο μυστικὸ καὶ τοῦδωκε καὶ κᾶτι, καὶ ἡ θάλασσα τοὺς ἔβλεπε με θαυρασμένον μάτι. Ποῦς τάχα τὴ μαρτύρησε; δὲν τᾶμαθα ἀκόμα, με ὅποιος κάνει 'ς τοὺς φτωχοὺς, θαρρῶ, ἐλεημοσύνη 'ς τὸ πρόσωπό του γράφεται — καὶ καὶ ποτὲ δὲν σβῆνει — ὀλόφωτο καὶ ἰλαρὸ τῆς ἀρετῆς τὸ χρῶμα. Ποῦς εἶπε; ποῦς ἀκολούθησε νὰ ἴδῃ τὰ βήματά των; μὴ τοῦτε κάποιος ἀγγελος; μὴ τοῦτε τὸ πνεῦμα; Δὲν ξέρω, ἕνα εἶδα ἐγὼ μονάχα — ἡ μαμά των τὸ Νίκο φίλησε γλυκὰ, τὴ θάλασσα... Ἰγνάκι

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ

